

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 56/2024-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Ing. Martin Chlapík s.r.o., Sládkovičova 13, Žilina, proti postupu Špecializovaného trestného súdu v konaní sp. zn. PK-1T/29/2020 a jeho uzneseniu zo 17. októbra 2023 a proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 3Tostš/12/2023 a jeho uzneseniu z 30. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práv na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 dohovoru postupom a uzneseniami súdov o jeho žiadosti o prepustenie z väzby.

II.

2. Sťažovateľ je od 16. apríla 2020 vo väzbe. O obžalobe proti sťažovateľovi od 11. septembra 2020 koná Špecializovaný trestný súd (ďalej len „ŠTS“), ktorý ho rozsudkom z 23. novembra 2021 uznal vinným z viacerých trestných činov a uložil mu úhrnný trest odňatia slobody na doživotie. Tento rozsudok však bol uznesením najvyššieho súdu zo 7. septembra 2022 zrušený a vec bola vrátená ŠTS. V tomto konaní bol v auguste 2023 pribratý znalecký ústav na posúdenie zdravotného stavu sťažovateľa, pretože viacero hlavných pojednávaní sa neuskutočnilo pre jeho zdravotný stav. ŠTS sťažovateľa upozornil na možnosť nezapočítania určitej doby do lehoty trvania jeho väzby. Zo znaleckého posudku vyplynul záver, že sťažovateľ

netrpí ochorením, ktoré by mu znemožňovalo účasť na hlavných pojednávaniach s obavou o zhoršenie jeho zdravia alebo ohrozenia jeho života.

3. Sťažovateľ 9. októbra 2023 požiadal o prepustenie z väzby. Tvrdil, že (i) ŠTS nerozhodol o jeho námietke zaujatosti z 21. apríla 2023, (ii) najvyšší súd ho pred uznesením z 1. augusta 2022, ktorým zamietol jeho žiadosť, nevypočul a rozhodol v jeho neprítomnosti, (iii) došlo k priet'ahom pri rozhodovaní o jeho žiadosti o opravu zápisnice z októbra 2021, (iv) o jeho väzbe 28. marca 2022 a oprave zápisníc 30. marca 2022 rozhodoval najvyšší súd v nezákonnom zložení senátu, (v) o jeho žiadosti o prepustenie z väzby z 8. septembra 2022 nemal rozhodovať ŠTS, ale najvyšší súd a (vi) najvyšší súd nesprávne posúdil jeho žiadosť o prepustenie z väzby z 11. augusta 2022, keď ju posúdil ako predčasne podanú a nerozhodoval o nej. Z toho vyvodil, že v jeho veci dochádza k priet'ahom, ktoré odôvodňujú jeho prepustenie na slobodu.

4. O žiadosti sťažovateľa rozhodol ŠTS napadnutým uznesením zo 17. októbra 2023, ktorým ju zamietol, väzbu nenahradil dohľadom a rozhodol tak, že do plynutia jeho väzby nezapočítal obdobie od 10. augusta do 16. októbra 2023. ŠTS dospel k záveru, že u sťažovateľa sú naďalej dané dôvody útekovvej väzby, pretože mu hrozí uloženie vysokého trestu a sám sťažovateľ označil útek za hranice za úspešný spôsob vyhýbania sa trestnému konaniu. Podľa ŠTS rovnako pretrváva obava, že po prepustení na slobodu by sťažovateľ mohol pokračovať v trestnej činnosti, keďže ju mal páchať dlhší čas a v rozsahu a spôsobom, ktorý možno nazvať ako extrémna agresia. Podľa ŠTS sťažovateľ v žiadosti neuviedol žiadnu novú skutočnosť a ide výlučne o námietky procesného charakteru, ktoré sa väzby netýkajú, iba vyjadrujú nesúhlas sťažovateľa s procesným postupom. Jeho choroba či zlý zdravotný stav neodôvodňujú prepustenie z väzby, ak sú dané dôvody väzby. Okrem toho neboli zistené výnimočné okolnosti odôvodňujúce nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

5. Proti uzneseniu ŠTS podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej zdôraznil svoj zlý zdravotný stav, čo vyplynulo aj zo znaleckého posudku, čo má vplyv na zákonnosť jeho držania vo väzbe. Nesúhlasil s časťou odôvodnenia ŠTS, podľa ktorého v žiadosti o prepustenie neuviedol takú skutočnosť, ktorá by súdu nebola známa. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením najvyšší súd sťažnosť sťažovateľa zamietol. Konštatoval, že argumentácia sťažovateľa nesmeruje k spochybneniu dôvodov väzby, keďže jeho námietky sa týkajú zákonnosti trestného stíhania, ktoré už skôr uplatnil a s ktorými sa súdy vysporiadali v skorších rozhodnutiach. Najvyšší súd poukázal na závery znaleckého posudku a zdôraznil, že znalci neznižovali závažnosť ochorenia sťažovateľa, pričom námietky sťažovateľa sú subjektívnou prezentáciou zdravotných ťažkostí. Ak s nimi sťažovateľ nesúhlasí, môže predložiť vlastné odborné vyjadrenie. ŠTS postupoval správne, keď obštrukčné správanie sťažovateľa zohľadnil a nezapočítal do doby jeho väzby obdobie od posledného zmareného hlavného pojednávania až do najbližšieho vykonaného hlavného pojednávania. Okrem toho je zrejmé, že posledné dve hlavné pojednávania v októbri 2023 boli vykonané podľa odporúčaní znalcov v ústave na výkon a po vyšetrení sťažovateľa.

III.

6. Sťažovateľ uvádza, že v žiadosti o prepustenie z väzby uviedol konkrétne dôvody, pre ktoré dochádza k porušeniu jeho práv, s poukazom na jeho súčasný zdravotný stav a neadekvátnu liečbu. Pokiaľ súdy argumentovali, že sa k dôvodom väzby vyjadril len okrajovo,

uvádza, že pri porušení práva na osobnú slobodu, spravodlivý proces, práva na obhajobu je väzba neudržateľná a nezákonná. Namieta, že na svoje argumenty obsiahnuté v žiadosti o prepustenie z väzby, ako aj v sťažnosti proti rozhodnutiu ŠTS nedostal adekvátnu odpoveď. Napadnuté rozhodnutia hodnotí ako arbitrárne, neurčité a nepreskúmateľné. V ďalšej časti sťažovateľ rozsiahlo komentuje, dopĺňa a spochybňuje závery znaleckého posudku o jeho zdravotnom stave. Napokon tak, ako v žiadosti o prepustenie z väzby popisuje jednotlivé pochybenia súdov v jeho trestnej veci.

IV.

7. Proti postupu a uzneseniu ŠTS sťažovateľ mohol a aj podal sťažnosť podľa Trestného poriadku, o ktorej rozhodol najvyšší súd, ktorého právomoc vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať opodstatnenosť námietok sťažovateľa proti postupu a uzneseniu ŠTS. Preto bola ústavná sťažnosť v tomto rozsahu pre nedostatok právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

8. V rozsahu proti postupu a uzneseniu najvyššieho súdu je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

9. Pokiaľ ide o námietku porušenia ústavných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, treba uviesť, že záruky procesného charakteru pri rozhodovaní všeobecných súdov o väzbe sú súčasťou základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy, čo vylučuje ich pôsobnosť na namietaný postup a uznesenie najvyššieho súdu o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu ŠTS o jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Obdobný záver platí aj vo vzťahu k právu na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 dohovoru, keďže rozhodovanie o väzbe nie je konaním o samotnom trestom obvinení.

10. Čo sa týka porušenia ústavných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru, treba uviesť, že ich obsahom je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti za väzbu a proti nej vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (III. ÚS 38/01, IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08). K tomu treba uviesť, že sťažovateľ dôvody väzby spočívajúce v dôvodnosti vzneseného obvinenia a prítomnosti niektorého z väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku vôbec nespochybňuje.

11. Argumentácia sťažovateľa smeruje výlučne k tvrdeniam o tom, že všeobecné súdy sa dostatočne nevyporiadali s jeho argumentáciou uvedenou v žiadosti o prepustenie z väzby. Tak tomu však nie je. Z oboch namietaných rozhodnutí je zrejmé, že sťažovateľom uvádzané pochybenia súdov v ich predchádzajúcich rozhodnutiach o väzbe sťažovateľa a o jeho ďalších podaniach nie sú spôsobilé viesť k záveru o nezákonnosti jeho väzby. Nešlo o nové námietky vzťahujúce sa na zákonnosť väzby, ktoré by súdom neboli známe, ale o rôzne procesné pochybenia, z ktorých sťažovateľ vyvodzoval, že v jeho veci dochádza k prietahom v rozhodovaní o čiastkových otázkach trestného konania. Nie však k časovo neprimeranému trvaniu obmedzenia jeho osobnej slobody. Preto skutočnosť, že sa súdy osobitne a výslovne nezaoberali týmito domnelými pochybeniami, nespôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia o nevyhovení žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby. Záver najvyššieho súdu, že predmetom posudzovania

opodstatnenosti žiadosti o prepustenie z väzby nie je prieskum zákonnosti trestného konania ako celku (teda jednotlivých čiastkových postupov), nemožno hodnotiť ako svojvoľný. Uvedené námietky totiž nesmerovali k spochybneniu zákonných podmienok väzby. Právne posúdenie týchto námietok najvyšším súdom ako námietok procesnej povahy, ktoré nesúvisia s otázkou väzby, nemožno hodnotiť ako arbitrárne.

12. Rovnako námietky týkajúce sa zdravotného stavu sťažovateľa či neadekvátnosti poskytovanej liečby nemajú vplyv na rozhodovanie o väzbe. Samotná skutočnosť ochorenia či zlého zdravotného stavu nie je dôvodom na prepustenie z väzby či skutočnosťou, z ktorej by bolo možné dospieť k záveru, že obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa je v rozpore s jeho ústavnými právami. Nemožno dospieť k záveru, že by sa všeobecné súdy otázkou zdravotného stavu sťažovateľa a jeho vplyvu na ďalšie trvanie väzby nezaoberali. Právne naopak, tieto okolnosti verifikovali a prijali primerané opatrenia na vykonávanie ďalších úkonov trestného konania. Z argumentácie sťažovateľa v časti, v ktorej namieta zákonnosť väzby s ohľadom na svoj zdravotný stav, preto nemožno vyvodiť žiadne skutočnosti, z ktorých by bolo možné dospieť k záveru o porušení jeho ústavných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2024

Robert Šorl
predseda senátu